

Utbildningsinspektion i Fagrabäckskolan

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	2
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Fagrabäckskolan den 29 november till den 1 december 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Fagrabäckskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Fagrabäckskolan intervjuades skolledningen och representanter för lärare, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte ett urval av lektioner i samtliga årskurser och ämnesgrupper. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Fagrabäckskolan	Antal barn/elever
Grundskola	553
Särskola	1

Fagrabäckskolan är en 7–9 skola belägen i Östra delen av Växjö centralort.

Skolan är organiserad i tre enheter med knappt 200 elever och cirka 20 lärare i varje enhet. Enheterna är i hög grad självstyrande och leds av rektor alternativt biträdande rektor. Varje enhet har en egen del i byggnaden där huvuddelen av elevernas undervisning bedrivs.

Skolan har en särskild undervisningsgrupp för elever med speciella behov.

Skolan tar emot elever i årskurs 7 från innerstadsskolorna Högstorp, Lillestad och Östergård samt från landsbygdsskolorna Furuby och Åryd.

Skolan har en aktiv och engagerad föräldraförening.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Fagrabäckskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att skolans kunskapsresultat är goda samt att skolan präglas av en lugn och trygg miljö. Den pedagogiska verksamheten är generellt av god kvalitet.

Som särskilt positiva faktorer vill inspektörerna framhålla en god struktur för stöd till elever i behov av särskilt stöd. Föräldrasamverkan och det formella elevinflytandet i form av klass- och elevråd fungerar väl. Skolan har en engagerad och i hög grad behörig lärarpersonal. Skolans lokaler är nyrenoverade och väl anpassade till verksamheten. Skolans bibliotek är en viktig och väl utbyggd tillgång för skolan.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör på ett tydligt och kontinuerligt sätt informera eleverna om målen för utbildningen.
- Elevernas inflytande över innehåll och arbetssätt i undervisningen bör förbättras.
- Samverkan med de skolor som lämnar elever från årskurs 6 bör öka i syfte att skapa en bättre övergång mellan årskurs 6 och 7.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Elevens val måste organiseras så att varje elev ges valbara möjligheter till breddning och fördjupning. (2 kap. 19 och 20 § grundskoleförordningen).

- Särskoleintegrerad elev skall läsa enligt grundsärskolans kursplaner, betyg skall på begäran sättas i grundsärskolans ämnen och fortsatt utbildning i årskurs 10 skall erbjudas. (6 kap. 3 a § skollagen och 2 kap. 2 § samt 7 kap. 4 § särskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Skolan arbetar aktivt och målmedvetet med värdegrundsfrågor och har, enligt inspektörernas bedömning, lyckats väl med detta arbete. Skolorna präglades vid tiden för besöket av en lugn och trygg miljö med goda normer och värden hos såväl elever som personal. Både skolans egna utvärderingar och de intervjuer inspektörerna genomfört med elevgrupper stöder detta.

Skolans kunskapsresultat är av god kvalitet. Skolan har en låg andel elever, mellan en och två procent, som inte når upp till målen för betyget Godkänd i matematik, svenska och engelska. Det totala antalet betyg satta för avgångseleverna i årskurs 9 år 2005 visar att tre procent av eleverna ej nått målen, 35 procent har nått betyget Godkänd, 45 procent betyget Väl Godkänd och 17 procent betyget Mycket Väl Godkänd. Betygsresultaten är goda i jämförelse med riksgenomsnittet och ligger något över modellberäknat värde i databasen SALSA (Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser).

Betygsresultaten visar på en god överensstämmelse mellan nationella prov och satta betyg. Betygsvariationen mellan ämnen är relativt liten men det kan noteras att no-ämnen har något lägre betygsresultat och praktisk-estetiska ämnen har något högre än genomsnittet på skolan. Inspektörerna bedömer dock att likvärdigheten i betygssättning inom skolan är god.

I en målstyrd skola är det viktigt att alla elever har kunskap om såväl målen för utbildningen som principerna för att bedöma hur väl målen uppnås. Dessa kunskaper är bland annat en viktig förutsättning för att kunna utöva det inflytande över undervisningens innehåll och arbetssätt som läroplanen anger. En diskussion om målen för utbildningen bör löpa som en ”röd tråd” genom hela skolgången och återkomma när ett nytt arbetsområde startas eller vid olika bedömningstillfällen. Eleverna skall också ges en tydlig bild av principerna för betygssättning och av de kriterier som styr bedömningen. Genomförda intervjuer visar att eleverna generellt har en bristande kunskap om målen för utbildningen samt att arbetet med målen varierar mellan olika lärare och ämnen. Inspektörerna bedömer att elevernas kunskap om mål och betygskriterier bör öka samt att skolan bör utveckla en gemensam struktur och ett gemensamt förhållningsätt till arbetet med mål och betygskriterier.

Sammanfattning

Skolans kunskapsresultat är av god kvalitet och skolan präglades vid tiden för besöket av en lugn och trygg miljö.

Elevernas kunskap om målen för utbildningen bör öka och diskussioner om målen bör vara ett återkommande inslag i undervisningen.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Skolan har ett väl fungerande formellt elevinflytande i form av klassråd och elevråd. Elevrådet är aktivt i många frågor och har även en del undergrupper som antimobbningsgrupp, biblioteksgrupp med mera. Inspektörerna gavs under besöket flera konkreta exempel på elevrådsinsatser som dels förbättrar skolans fysiska arbetsmiljö, dels stärker sammanhållningen mellan elever på skolan.

Skollagen anger att det åligger alla som arbetar i skolan att verka för demokratiska arbetsformer och läroplanen anger att eleverna skall utöva ett inflytande över innehåll och arbetssätt i undervisningen. Detta inflytande skall också öka med stigande ålder och mognad. Begreppet undervisningstid definieras som ett arbete som lärare och elever gemensamt planerat. Genomförda elevintervjuer visar att eleverna ofta upplever undervisningen som lärarstyrd även om det finns en variation mellan olika lärare och ämnen. Eleverna upplever inte att det generellt ges möjligheter till ett återkommande inflytande över undervisningens innehåll. Inspektörerna bedömer att skolan bör skapa ett gemensamt förhållningssätt till elevinflytande på skolan samt att elevernas inflytande över innehåll och arbetssätt i den dagliga undervisningen bör öka.

Samverkan med föräldrar fungerar mycket bra på skolan. Ett aktivt föräldraråd finns och föräldrarna ges ett reellt inflytande över flera frågor. Föräldrarna ger vid intervjuerna flera konkreta exempel på områden där de har upplevt ett inflytande och är nöjda med graden av inflytande. Inspektörerna bedömer att samverkan med föräldrar fungerar väl både i representativa former som föräldraråd och i mer individuella former som utvecklingssamtal.

Skolan har en handlingsplan mot kränkande behandling. Denna plan behandlade vid besökstillfället inte kränkningar mellan vuxen och elev. Skolans plan mot kränkande behandling har dock reviderats under inspektionens gång och inspektörerna bedömer att den reviderade versionen nu omfattar alla typer av kränkande behandling, även förhållandet mellan vuxen och elev.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Skolan har väl utvecklade rutiner för stöd till elever i behov av särskilda stödinsatser. Vid starten i årskurs 7 genomför skolan tester i matematik och svenska i

syfte att kartlägga stödbehovet. En speciallärare/specialpedagog är kopplad till var och en av skolans tre enheter och har inom enhetens ram en god bild av stödbehovet. Cirka 9 procent av skolans elever har bedömts vara i behov av särskilt stöd och dessa elever får stödinsatser i varierande omfattning. Åtgärdsprogram är upprättade för dessa elever och de åtgärdsprogram inspektörerna tagit del av bedöms vara av god kvalitet.

Grundskoleförordningen anger att det stöd som ges till elever i behov av specialpedagogiska insatser i första hand skall ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. På Fagrabäckskolan ges detta stöd generellt utanför klassens ram genom att berörda elever lämnar klassen och går till en speciallärare/specialpedagog. Inspektörerna vill framhålla vikten av att grundskoleförordningens intentioner uppfylls och menar att skolan måste ha goda skäl för att frångå denna huvudprincip.

Skolan har en särskoleintegrerad elev. Särskoleintegrerade elever skall läsa enligt grundsärskolans kursplaner och betyg skall, om elever eller elevens vårdnadshavare begär det, sättas i grundsärskolans ämnen. Detta innebär att en särskoleintegrerad elev inte kan tillhöra två skolformer samtidigt och därmed kan en sådan elev inte få betyg enligt grundskolans kursplan i något ämne. Elever som slutfört årskurs 9 i särskolan har också, enligt skollagen, rätt till fortsatt utbildning i årskurs 10 i den obligatoriska särskolan. Fagrabäckskolan har för den särskoleintegrerade eleven satt betyg både enligt grundskolans kursplaner och enligt grundsärskolans kursplaner. Någon möjlighet till fortsatt utbildning i årskurs 10 erbjuds inte och inspektörerna bedömer att det är tveksamt om eleven läser enligt grundsärskolans kursplaner. Inspektörerna bedömer med detta som grund att skolan måste se över betygssättningen samt vilka kursplaner som används för särskoleintegrerade elever. Skolan måste också ge denna elev möjlighet till fortsatt utbildning i årskurs 10.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Skolan genomför varje år enkäter med elever och föräldrar. Enkätsvaren visar generellt positiva resultat. Både föräldrar och elever är, enligt enkätsvaren, nöjda med utvecklingssamtalet och skolans sätt att hantera stöd till eleverna. Enkätsvaren visar också att eleverna är mindre nöjda med inflytandet över undervisningen.

Diskussioner kring bedömning och betygssättning sker ute i enheterna och viss samverkan med gymnasieskolan kring mål och betygssättning finns. Inspektörerna bedömer att det på skolan finns en medvetenhet om vikten av likvärdig betygssättning samt att insatser görs för att uppnå detta. De betygssammansättningar inspektörerna tagit del av visar en jämn betygssättning mellan olika ämnen och lärare vilket kan ses som en indikation på att skolan lyckas uppnå en likvärdig betygssättning inom skolan. Trots detta vill inspektörerna framhålla vikten av ett strukturerat arbete för att uppnå en likvärdig betygssättning både inom skolan och mellan olika skolor. Det är viktigt att skapa möjligheter för lärarna att diskutera normering av betygen även med kollegor på andra skolor.

Ledning och kommunikation

Skolan leds av en rektor och två biträdande rektorer vilka leder var sin av skolans tre enheter. Läroplanen anger att rektor har det övergripande ansvaret för

att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen och skollagen anger att det åligger rektor att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Genomförda intervjuer visar att skolans rektor ger de organisatoriska förutsättningarna för verksamheten och att delar av den pedagogiska utvecklingen initieras av skolledningen. Huvuddelen av det pedagogiska arbetet leds och utvecklas i enheterna, ämnesgrupperna eller av enskilda lärare. Inspektörerna vill framhålla vikten av att rektor initierar pedagogisk utveckling och leder det pedagogiska arbetet på skolan.

Samverkan med de skolor som lämnar över elever från årskurs 6 inskränker sig i princip till en blankett där avlämnande skola redogör för de elever som har behov av särskilt stöd i någon form. Någon gemensam diskussion om pedagogik, förhållningssätt och kunskapsutveckling utöver matematik, svenska och engelska förekommer inte mellan skolorna. Inspektörerna bedömer att denna samverkan är otillräcklig och att ansträngningar bör göras för att nå en bättre övergång mellan årskurserna 6 och 7.

Sammanfattning

Skolans pedagogiska verksamhet är generellt av god kvalitet och det formella elevinflytandet är väl utbyggt och aktivt. Föräldrasamverkan i form av föräldraråd och utvecklingssamtal är av god kvalitet.

Elevernas inflytande över innehåll och arbetssätt i den dagliga undervisningen bör öka.

Samverkan med de skolor som lämnar elever från årskurs 6 bör öka i syfte att skapa en bättre övergång mellan årskurs 6 och 7 för eleverna.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Inspektörerna har under besöket mött en engagerad och kompetent lärarkår där 96 procent av lärarna är behöriga.

Antalet lärartjänster på skolan uppgår till 42,6. Detta ger en lärartäthet per 100 elever på 7,7 vilket är något under riksgenomsnittet.

Skolan har lokaler av mycket god kvalitet. En stor renovering av skolan genomfördes under 2002 vilket har gett en trevlig och ändamålsenlig inre miljö på skolan. Skolans tillgång till datorutrustning är dock begränsad och de datorer som finns är i huvudsak äldre. Intervjuerna visar också att eleverna utnyttjar datorerna i begränsad omfattning. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av en god och uppdaterad datortillgång för att kunna bedriva en tidsenlig utbildning.

Skolan har tillgång till ett skolbibliotek av god kvalitet som är bemannat med en utbildad bibliotekarie. Biblioteket har god tillgång till litteratur och ett litet antal datorer finns att tillgå för eleverna. Både elever, lärare och skolledning framhåller biblioteket som en viktig tillgång för skolan.

Skolan har ett internationellt utbyte med en skola i Tyskland. I samband med utbytesresor för eleverna tar skolan ut stora avgifter. Avgifter förekommer även för studieresor, friluftsdagar med mera. Kommunrapporten tar upp frågan om hur avgifter generellt skall behandlas.

Elevens val är en del av undervisningen som är avsedd att ge eleverna en möjlighet till breddning eller fördjupning i något eller några ämnen. Eleverna skall enligt förordningen erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val och det måste vara tydligt för eleven vilka val som finns och när denna valmöjlighet finns. Skolan organiserar elevens val i form av elevens tid. Denna tid är uppdelad i två delar där den ena delen kallas resurstid och används för att göra färdigt uppgifter i olika ämnen eller för att läsa läxor, stöd förekommer också på denna tid. Andra halvan av tiden kallas elevens tid och utnyttjas för den typ av valbara möjligheter som avses i förordningen. Inspektörerna bedömer att skolan skall erbjuda elevens val i en organiserad form som i sin helhet ger eleverna möjlighet, att efter eget val, bredda eller fördjupa sina kunskaper i något eller några kunskapsområden. Elevens val skall vidare organiseras så att det tydligt framgår vilka valmöjligheter eleven har.

Sammanfattning

Skolan har en hög andel behöriga och engagerade lärare.

Skolans lokaler är av god kvalitet och ger en god inre arbetsmiljö. Skolbiblioteket är en väl utbyggd resurs av god kvalitet.

Elevens val måste organiseras så att eleverna ges tydligt valbara möjligheter till breddning eller fördjupning i något eller några av skolans ämnen.

Datum	Ort
2006-03-20	Lund

Peter Ekborg
Tommy Månsson